

Çiftçi Bilgilendirme

BUĞDAY'DA GÜBRELEME

[*Triticum aestivum L., Triticum durum Desf.*]

Toprak, insanoğlu için taşıdığı yaşamsal önemin ötesinde ülkelerin varlığı ve ekonomik gelişimleri açısından büyük öneme sahip olan doğal kaynaktır. Tarım toprağı da; yaşamın devamlılığı, artan nüfusun beslenmesi ve tarımsal üretimin sağlanması açısından son derece önemlidir. Yaklaşık olarak 24 milyon ha olan tarım alanlarımızın korunması ve sürdürülebilir tarımın yapılması noktasında, tarım alanlarımızdaki toprakların 1 cm'sinin bile çok kıymetli olduğunu belirtmek gerekir. Toprakların verimli bir pulluk katmanına sahip olması için binlerce yıl geçmesi gerektiği, onun korunması gerektiğinin bir başka gerekçesidir. Bu nedenle hepimizin bildiği bir sorun olan "tarım topraklarındaki organik maddenin azalması"

sorununun çözümü ancak ve ancak "organik solucan gübresi" kullanımı ile mümkündür. Ancak, kullanılacak organik solucan gübresinin temin edileceği (satın alınacağı) firmalar, mutlaka T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na her türlü yetki belgesi, sertifika ve ruhsat verilmiş ve hatta CERES gibi uluslararası diğer sertifikalara da sahip olan "kurumsal firmalar" olmalıdır. **Merdiven altı firmalardan organik solucan gübresi ALINMAMALIDIR.**

Buğday yetiştiriciliğinde Trakya Bölgesi tarım topraklarında "gübreleme" genellikle 3 veya 4 defada yapılmaktadır. Bu uygulamada;

1. Ekin gübresi [DAP veya 20-20-0 veya 15-15-15],
2. Üre [Şubat ayı başında],
3. Üre [Şubat ayı sonunda] ve
4. Kalsiyum Amonyum Nitrat [% 26 N] veya Amonyum Sülfat [% 21 N] veya asit karakterli olan topraklar için yine Üre uygulaması olarak yapılabilir.

Geleneksel gübreleme programlarında sadece kimyasal gübre kullanılmak suretiyle "gübreleme programları" hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Bu uygulamanın yıllardan beri süregelmesinden dolayı TRAKYA BÖLGESİ'ndeki tarım topraklarının verimlilikleri giderek düşmekte, organik madde oranları % 1'in altında seyretmekte ve topraklar aşırı kimyasal kullanımına [yanlış-aşırı kimyasal gübre ve kimyasal ilaç] bağlı olarak giderek çoraklaşmaktadır. Son yıllarda ülkemizde gelişmekte olan ve son derece başarılı sonuçlar elde edilen modern tarım tekniği, artık ülkemizde de yaygın olarak kabul görmeye başlamıştır. Bunun adı "vermikompost" olarak adlandırılan "organik solucan gübresi"dir.

Geleneksel tarımın yoğun olarak yapıldığı, sürekli buğday-ayçiçeği ekim nöbetinin uygulandığı Trakya Bölgesi tarım topraklarında yetiştirilen bitkilerin gübreleme programlarına MUTLAKA ORGANİK SOLUCAN GÜBRESİ (VERMİKOMPOST) uygulaması dahil edilmelidir. GEREKÇE: Yöredeki tarım alanlarının

gelecek kuşaklara sağlıklı olarak aktarılabilmesi ve çoraklaşmadan bir an evvel kurtarılmasıdır. Gerek makro ve mikro bitki besin elementlerince zengin olması nedeniyle GÜBRE ÖZELLİĞİ, Gerek toprakta su tutma kapasitesini artırması, organik maddeyi artırması, pH'yı düşürmemesi vb. nedenlerle TOPRAK ISLAH MADDESİ OLMASI ÖZELLİĞİ ve gerekse bitki ve toprakta hastalık/zararlılara DAYANIKLILIĞI ARTIRMASI ÖZELLİĞİ taşımasından dolayı "ORGANİK SOLUCAN GÜBRESİ" kullanımı son derece yararlıdır. Vermikompostun organik tarımsal üretimdeki başarılı sonuçlarından bir diğeri de sağlıklı bitkisel üretim ve çevreci bir organik gübre olmasıdır. Buğday ekilen Trakya Bölgesi tarım topraklarında kimyasal gübre uygulamalarına ilaveten; VERMİKOMPOST UYGULAMASI: Ekim öncesinde mutlaka toprak analiz sonuçları göre değişmekle birlikte "100-150 kg/da **RİVO katı organik solucan gübresi (vermikompost)**" uygulanmalı ve ardından Nisan-Mayıs aylarında ise ilaveten "% 2-3'lük **RİVO sıvı organik solucan gübresi**" kullanılarak toprakların hem ıslah edilmesi, hem de gübrenmesi sağlanmalıdır.

Toprak analiz sonuçlarına bağlı kalmak şartıyla, düşük organik madde içeren bir toprakta yetiştirilecek BUĞDAY bitkisinin gübrenmesine örnek olarak, aşağıdaki çizelgede RİVERM tarafından 3 farklı tip gübreleme programı tavsiye nitelikli hazırlanmıştır.

Ekimden Önce	RİVERM'İN TAVSİYESİNE GÖRE; BUĞDAY GÜBRE UYGULAMA PROGRAMI				
	Aşağıdaki uygulamaya ilaveten, isteğe bağlı olarak ve toprak analiz sonuçlarına dayanarak koşulu ile Nisan-Mayıs aylarında RİVO SIVI ORGANİK GÜBRE [% 2-3'lük] uygulanması tavsiye edilir.				
	Ekin Gübresi DAP [18-46-0], 20-20-0 veya 15-15-15	Üre 1 (Şubat başı)	Üre 2 (Şubat Sonrası)	Amonyum Nitrat [% 26] veya Amonyum Sülfat [% 21]	Toplam Uygulanan N, P ₂ O ₅ , K ₂ O [kg/da]
	15 Ekim- 15 Kasım Arası	Kardeşlenme Dönemi (Şubat Gübrelenmesi)		Sapa Kalkma Öncesi (Mart Sonu veya Nisan Başı)	
100-150 kg/da Rivo Organik Katı Solucan Gübresi	DAP 16 kg/da uygulanarak 3 kg N/da, 7.4 kg P ₂ O ₅ /da verilir	Üre 1 dekara 12 kg uygulanarak 5.5 kgN/da verilir	Üre 2 dekara 12 kg uygulanarak 5.5 kgN/da verilir	a.Amonyum Nitrat [% 26] 6 kgN/da olacak şekilde dekara 23 kg veya b.Amonyum Sülfat [% 21] 6 kgN/da olacak şekilde dekara 29 kg verilir.	20 kgN/da ve 7.4 kg P ₂ O ₅ / da
100-150 kg/da Rivo Organik Katı Solucan Gübresi	20-20-0 20 kg/da uygulanarak, 4 kg N/da 4 kg P ₂ O ₅ /da verilir.	Üre 1 dekara 12 kg uygulanarak 5.5 kgN/da verilir	Üre 2 dekara 12 kg uygulanarak 5.5 kgN/da verilir.	a.Amonyum Nitrat [% 26] 6 kgN/da olacak şekilde dekara 23 kg veya b.Amonyum Sülfat [% 21] 6 kgN/da olacak şekilde dekara 29 kg verilir.	21 kgN/da ve 4 kg P ₂ O ₅ /da
100-150 kg/da Rivo Organik Katı Solucan Gübresi	15-15-15 20 kg/da uygulanarak, 3 kg N/da, 3 kg P ₂ O ₅ /da 3 kg K ₂ O/da verilir.	Üre 1 dekara 12 kg uygulanarak 5.5 kgN/da verilir	Üre 2 dekara 12 kg uygulanarak 5.5 kgN/da verilir.	a.Amonyum Nitrat [% 26] 7 kgN/da olacak şekilde dekara 27 kg b.Amonyum Sülfat [% 21] [pH> 7.5 ise] 7 kgN/da olacak şekilde dekara 33 kg verilir.	21 kg N/da, 3 kg P ₂ O ₅ /da ve 3 kg K ₂ O/da

Not 1. Gübreleme programı, Rivorm tarafından Akademik Danışmanımız'ın önerisi de alınarak tamamen tavsiye nitelikli olarak Trakya Yöresi Tarım Toprakları'nda yetiştirilecek **kışlık buğday** bitkisi için hazırlanmıştır. Ancak, bu tavsiyelerimiz, **toprak analiz sonuçları**'na göre değişebilecektir. Ayrıca bu gübreleme programının oluşturulmasında ekim öncesindeki yıla ait meteorolojik veriler (yağış, sıcaklık vs.), tarladaki tarım toprağının tekstürü, pH durumu, tuzluluk, organik madde ve diğer kimyasal-fiziksel özelliklerine de dikkat edilmelidir. Bu gübreleme programına uyulduğunda, ilerleyen yıllarda kullanılacak kimyasal gübre ve kimyasal tarım ilaçları miktarlarında azalmalar olacak ve ayrıca tarla toprağının organik maddesi de yıldan yıla artarak daha verimli hale gelerek, kimyasal birikimine bağlı çevre kirliliği de ortadan kalkacaktır. **Tamamen tavsiye niteliklidir.**